

Zaaknummer:
2014/83541
Referentie:
2014/83841

Raadsvergadering d.d. 7 oktober 2014 agendapunt 7

Aan:

De Gemeenteraad

Vries, 15 september 2014

Portefeuillehouder:	dhr. Th. Wijbenga
Behandelend ambtenaar:	mevr. G. Koopman
Doorkiesnummer:	0592 - 266
E-mail adres:	g.koopman@tynaarlo.nl
Bijlagen:	
	- Raadsbesluit (bijgevoegd) - kadernota Participatiewet <i>Participatie de norm, Werk het doel</i> (ter inzage). - diverse inspraakreacties (ter inzage) - inspraaknotitie (ter inzage)

Onderwerp

Kadernota Participatiewet "Participatie de norm, Werk het doel"

Gevraagd besluit

De kadernota Participatiewet, "Participatie de norm, Werk het doel" vaststellen.

Wat willen wij hiermee bereiken?

Kadernota Participatiewet

Op basis van de bestaande wetteksten is de kadernota Participatiewet opgesteld. Deze kadernota is opgesteld in samenwerking met de partnergemeenten uit de Drentsche Aa (Aa & Hunze, Assen en Tynaarlo) en onze uitvoeringsorganisaties ISD en Alescon. De Drentsche Aa gemeenten beschouwen elkaar als natuurlijke partners bij de uitvoering van het beleid. Wij werken samen binnen de arbeidsmarktregio Groningen en hebben de uitvoering gezamenlijk belegd bij de eerder genoemde uitvoeringsorganisaties. De gemeenten kunnen echter zelf op basis van hun ambities en vraagstukken individuele keuzes maken aangaande het beleid. Tot nu toe blijkt echter dat de gemeenten op kaderniveau vergelijkbare ambities hebben.

In de kadernota wordt op hoofdlijnen keuzes gemaakt op basis van een drietal opgaven:

1. Sociale opgave (wat willen we bereiken per doelgroep);
2. Regie- en sturingsopgave (hoe willen we dit organiseren);
3. Financiële opgave (hoe willen we dit financieren).

Bij de uitwerking van de nota is aansluiting gezocht bij de eerder vastgestelde notities Iedereen heeft talent en de concept kadernota's Jeugd en WMO.

1. Sociale opgave

In de kadernota Participatiewet wordt de keuze voorgelegd om de focus van het beleid te leggen op de doelgroep die binnen afzienbare tijd duurzaam (al dan niet met ondersteuning) kan uitstromen naar de arbeidsmarkt. Voor inwoners met een beperkte verdien capaciteit die niet binnen afzienbare tijd kunnen uitstromen naar de arbeidsmarkt, zullen minder financiële middelen beschikbaar zijn. Deels kan deze groep participeren via vrijwilligerswerk, beschut werk en kan vanuit de WMO recreatieve dagbesteding worden aangeboden. Deze vorm van dagbesteding zal in de buurt plaatsvinden, waarbij informele zorg een belangrijke rol speelt.

In de nota wordt daarnaast voorgesteld dat werk moet lonen. Van constructies waarbij sprake is van 'werken met behoud van uitkering' kan alleen sprake zijn als dit tijdelijk is (maximale periode zal nog worden uitgewerkt i.s.m. de uitvoeringsorganisaties en vastgelegd in de door u vast te stellen prestatieovereenkomst) en er na de vastgestelde periode sprake is van een reëel uitzicht op duurzame uitstroom naar betaald werk.

2. Regie- en sturing

De gemeente stuurt op resultaat, tijd en geld binnen de fases instroom, doorstroom en uitstroom. Hierbij is aansluiting gezocht bij de Toegang zoals die binnen onze gemeente is bedacht. De sociale teams spelen hierbinnen vooral een verbindende factor; de aanvragen voor een uitkering en de beoordeling blijven plaatsvinden door de ISD Werkplein Baanzicht.

Aangezien de arbeidsmarkt niet stopt bij de gemeentelijke grenzen, wordt samengewerkt met de partners binnen de arbeidsmarktregio Groningen. De focus van de uitvoering ligt op het gebied van de Drentsche Aa. Dit betekent dat wij ook op het gebied van de werkgeversbenadering willen samenwerken. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij het Asser initiatief van het ondernemersteam (samenwerking accountmanagers Economische Zaken Assen, ISD en Alescon).

De gemeente wil regie voeren op basis van prestatieafspraken. De gemeente bepaalt de kaders en vertaalt die samen met één uitvoeringsorganisatie in een prestatieovereenkomst. Er is gekozen voor één uitvoeringsorganisatie vanuit het oogpunt van één klantbenadering (inwoners en werkgevers), regie, effectiviteit en efficiency.

3. Financiële opgave

De financiering van de uitvoering wordt bepaald op basis van het maatschappelijk en financieel rendement en vastgelegd in de prestatieovereenkomst. Het uitgangspunt is budgettaire neutraliteit (oftewel, de Rijksbijdrage bepaalt de maximale bestedingsruimte).

Van dit uitgangspunt kan alleen worden afgeweken als een extra investering opweegt tegen het te bereiken maatschappelijk en/of financieel resultaat. Dit punt zal nader moeten worden uitgewerkt in de businesscase (zie ook planning) en door u worden vastgesteld in de eerder genoemde prestatieovereenkomst.

Inspraak

Op basis van de eerder door u vastgestelde concept kadernota hebben wij inspraak reacties ontvangen van uw adviesraden: de Cliëntenraad WWB en de WSW en van een individuele inwoner. De adviesraden hebben diverse aanbevelingen aangegeven om de kadernota aan te passen. Ook worden een aantal punten meegegeven die in de verdere uitvoering en uitwerking van het beleid worden meegenomen. Een inspraakreactie heeft geleid tot een wijziging in de kadernota: in de inleiding is een apart hoofdstuk opgenomen waarin de visie van onze gemeente over de decentralisaties beschreven.

Alle vragen en de voorgestelde beantwoording kunt uw college nalezen in der bijgaande inspraaknotitie. Een aantal specifieke punten uit deze inspraakreacties:

Visie Gemeente Tynaarlo.

De Cliëntenraad WWB-WSW heeft als reactie gegeven dat men de visie van de gemeente mist ten aanzien van de decentralisaties en in relatie tot haar inwoners. De nota is te instrumentalistisch en

weinig bewonersgericht. Dit heeft er toe geleid, dat in de kadernota Participatiewet voor de gemeente Tynaarlo een aanvulling is gemaakt, waarin de visie en ambitie van de gemeente wordt beschreven.

De kadernota is op dit onderdeel aangepast.

Regionale samenwerking:

De Cliëntenraad WWB – WSW geeft aan dat regionale samenwerking er niet toe moet leiden dat lokale zeggenschap verdwijnt. In onze beantwoording onderschrijven wij dit volledig en dit sluit aan bij onze werkwijze binnen het Drentsche Aa verband. Besluitvorming vindt steeds lokaal plaats en de individuele gemeenten kunnen afwijkende besluiten nemen als dat nodig of gewenst is.

Communicatie /gedragsverandering .

Beide adviesraden vragen aandacht voor communicatie aan de direct betrokkenen (inwoners en organisaties). Communicatie over de drie decentralisaties is van groot belang voor het realiseren van de veranderingen in het sociaal domein. Daarom is een communicatieplan opgesteld dat een Communicatie is daarbij vooral gericht op kennisoverdracht en het ondersteunen van gedragsverandering. Dat laatste heeft met name te maken met het accent op participatie en eigen kracht in alle decentralisaties. Een communicatieplan waarin een onderverdeling wordt gemaakt naar publiekscommunicatie en de partnercommunicatie is daarom gewenst.

Daar waar het gaat om de communicatie met bestaande klanten/ WSW - medewerkers zullen is het nodig om als gemeente samen met de huidige uitvoeringsorganisaties op te trekken. Doel daarbij is om zo veel mogelijk de zelfde boodschap uit te dragen en gebruik te maken van de relatie tussen professional en cliënt. Met name voor de meer kwetsbare groepen is dit van belang.

Voortgang Businesscase

Eén van de uitgangspunten van de kadernota is de realisatie van 1 uitvoeringsorganisatie voor de participatiewet. Naast het vaststellen van de concept kadernota, heeft uw college voor de zomer ook ingestemd met het verstrekken van een opdracht aan de uitvoeringsorganisaties (ISD en Alescon) om op basis van de kadernota een businesscase uit te werken.

De opdracht bestond op hoofdlijnen uit twee vragen:

1. Wat is het budgettaire effect van de voorgestelde beleidskeuzes en zijn er alternatieven met een hoger financieel en/ of maatschappelijk rendement?
2. Wat zijn de (netto) minder kosten en/ of meer opbrengsten van de nieuwe uitvoeringsorganisatie ten opzichte van de huidige situatie?

De uitkomsten van de business case zijn begin juli opgeleverd. De uitkomsten voldeden niet volledig aan de verwachtingen. Inmiddels ligt er een vervolgoopdracht om de beoogde uitwerking wel op tafel te krijgen.

De tot nu toe aangeleverde uitkomsten zullen dan ook niet worden meegenomen in de kadernota. De raad zal wel separaat worden geïnformeerd over de uitkomsten. De planning is gericht op november (zie ook kopje Uitvoering).

De kadernota is op ook op dit onderdeel aangepast.

Waarom komen we nu met dit voorstel?

De Participatiewet is door de eerste kamer en de tweede kamer aangenomen. De wet treedt op 1 januari 2015 in werking. De gemeente Tynaarlo wordt daarmee verantwoordelijk voor een grotere groep mensen met arbeidsvermogen die ondersteuning nodig hebben. Naast de inhoudelijke wijzigingen die per 1 januari op de gemeente af komen zijn er ook grote veranderingen in de financiering. Budgetten voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies voor gemeenten zullen na de inwerkingtreding van de Participatiewet op 1 januari 2015 verdeeld worden volgens een nieuw model (het multiniveau- model) waarbij het rijk verwacht dat de noodzakelijke kosten beter kunnen worden ingeschat. Ook voor de verdeling van het participatiebudget (W- deel) is een nieuw model ontwikkeld. In oktober 2014 worden de budgetten voor 2015 definitief bekend gemaakt.

Inmiddels is het ministerie van SZW begonnen met het maken van de verschillende uitvoeringswetten, deze zullen in oktober en november 2014 worden vastgesteld. Op basis van deze uitvoeringswetten

zullen wij aan het eind van het jaar de verordening aan u voorleggen. Daarnaast biedt de kadernota de basisinformatie om verder te kunnen gaan met de Businesscase.

Wat ging er aan vooraf

Er is jarenlang gewerkt aan de tot stand koming van de Participatiewet. Nadat 2 keer sprake is geweest van uitstel gaat de wet nu dus in op 1 januari 2015. De Participatiewet is een van de drie decentralisaties in het sociale domein. De drie decentralisaties zijn onderling met elkaar verbonden en zijn dan ook op elkaar afgestemd.

De afgelopen 2 jaren bent u op verschillende momenten geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom de nieuwe wet. Op 24 juni jl. hebben wij u middels een brief geïnformeerd over het besluit om de concept kadernota voor de inspraak vrij te geven. Deze inspraakperiode liep op 6 augustus af. Iets later dan de geplande datum van 23 september '14, kan nu worden overgegaan tot definitieve besluitvorming van de kadernota.

Hoe informeren we de inwoners?

Vanuit de projectgroep Transitie is een communicatieplan opgesteld voor alle 3 decentralisaties. De inwoners zijn op diverse momenten geïnformeerd: een krant (voorjaar 2014), bewonersbijeenkomsten, persberichten, interviews in de lokale media. Ook via de ISD en Alescon worden betrokken inwoners geïnformeerd.

Deze vormen van communicatie worden het komende jaar voortgezet.

Hoe zijn de financiën opgebouwd?

De definitieve budgetten die gekoppeld zijn aan de Participatiewet worden pas in oktober definitief bekend. In de kadernota wordt een raming gegeven van de ontwikkeling van de gelden die voor participatie beschikbaar zijn. Door kwartaalrapportages worden de financiële ontwikkeling bewaakt en kan tussentijdse aansturing plaats vinden. Het college ontvangt deze rapportages en wij zullen de raad jaarlijks op de hoogte stellen middels begrotingen en de jaarstukken.

De onzekerheden over de rijksbijdrage worden ondervangen, door het Rijksbudget als taakstellend te hanteren.

Burgemeester en wethouders van Tynaarlo,

P. Adema, burgemeester

mr. J. Th. van Nieukerken, gemeentesecretaris